

SLUTRAPPORT FÖRSTUDIE LIVSKRAFTIGT HÄSTFÖRETAGANDE I TORSBY KOMMUN

Projektledare: Kersti Pihlström
2008-11-16

Innehållsförteckning

ETT TACK TILL	2
FÖRSTUDIE LIVSKRAFTIGT HÄSTFÖRETAGANDE I TORSBY KOMMUN	3
Bakgrund	3
Finansiering.....	3
Genomförande och resultat.....	4
Aktiviteter	5
Övrigt	6
Slutsatser.....	6
Ridleder	6
Affärsidéer.....	7

Ett stort tack riktas till alla som under arbetets gång genom sina synpunkter och ideer fört arbetet framåt.

Ett speciellt tack till TUAB Hans Nilsson, Torsby Kommun Elisabet Olsson, Mikael Lövenholm, Torbjörn Almroth och min vän Dan Levin.

Förstudie Livskraftigt Hästföretagande i Torsby Kommun

Slutredovisning av projekt för främjande av Livskraftigt hästföretagande. Förstudie Hästföretagande i Torsby Kommun 2008-04-01 – 2008-11-21

Projektet har medfinansierats med medel från Jordbruksverkets satsning på Livskraftigt hästföretagande

Bakgrund

Finansiering

Förutom medel från jordbruksverket har projektet stöttats med insatser i form av arbetskraft. Dessa insatser har varit mycket värdefulla för projektarbetet. De organisationer som bidragit med arbetsinsatser är Torsby kommun, Torsby Ridklubb och TUAB (Torsby näringslivsutveckling AB). Kersti Pihlström anlätades som projektledare för att utföra projektet.

Vision och mål

Kommunstyrelsen i Torsby kommun har antagit en vision om att kommunen år 2012 skall ha en ”yngre befolkning”

Ett sätt att nå detta är att skapa attraktiva boenden, ex. hästnära boenden. Hästnära boende är bra för kommunen – lockar yngre människor, att flytta hit eller att stanna kvar. Ungdomar, framför allt flickor, är en grupp som jämförelsevis är mer benägna att flytta från kommunen. Vi vill även skapa bättre förutsättningar för nya livskraftiga företag inom hästnäringen och ge befintliga företag utvecklings ökade möjligheter. Man vill helt enkelt se hästen som en viktig tillväxtfaktor.

Hur ska vi nå målet

En inventering var nödvändig för att kartlägga antalet hästar och hästföretag.

Kommunens statsarkitekt, väckte frågan om hur vi skulle kunna skapa attraktiva hästnära boenden. För att komma vidare kontaktade vi olika entreprenörer som var intresserade av att, tillsammans med övriga intressenter (bl a Torsby kommun och Tuab), jobba vidare med frågan.

Först utsågs ett mindre och avgränsat ”pilotområdet” i närheten av Torsby samhälle. Frågeställningarna var bl a hur mycket häst tål detta område, ex. med hänsyn till andra boende, hur man skulle kunna lösa behovet av ridvägar i allmänhet och anslutningsvägar till ridskolan i synnerhet, vi tittade även på miljöfrågor och på trafiksituationen i stort mm.

Vi ville inom projektet starta upp ett nätverk där man kunde börja diskutera ex. allemansrätten, ridning på annans mark, anläggande av ridleder, ridslingsor, etablering av nya hästföretag mm. En dialog mellan ridande och markägare har startats upp. LRF är en viktig samarbetspartner.

Under våren och sommaren 2008 har olika grupper från Torsby kommun, TUAB, Torsby ridklubb och övriga hästintresserade arbetat med olika teman inom hästverksamhet.

Genomförande och resultat

Under projekttiden har ett antal aktiviteter och möten genomförts där ett representativt antal personer ur föreningsverksamhet och näring varit representerade

Inventering

Projektledaren startade med att göra en inventering av antalet hästar i Torsby kommun, ett arbete som snart skulle visa sig vara svårare än vi tänkt oss. Länsstyrelsen; SCB, LRF och djurskyddsinspektören i kommunen kontaktades och ingen hade några aktuella siffror som kunde visa det totala antalet hästar på kommunnivå. Det finns ingen heltäckande statistik på detta! Projektledaren kontaktade andra kommuner och de hade löst inventeringsproblemet på en rad olika sätt.

Frågan väcktes då om man skulle göra en occulärbesktning men vi fann snart att vi inte skulle hinna med detta inom den tid som fanns till förfogande inom denna förstudie.

Vi beslöt därför att kontakta "hästfolk" i området bl a Torsby ridklubbs personal som har en bra uppfattning om var det finns hästar i det närmaste området runt tätorten och vi bedömer att vi fått en relativt bra bild av antalet hästar i det tätortsnära området runt Torsby samhälle. Antalet hästar är ca 170 st, vilket var överraskande många. Det visar att man måste ta hänsyn till hästen i samhällsplaneringen av bostäder och infrastruktur.

Hästnära boende/ pilotområdet

Området där den tilltänkta hästbyn skulle kunna byggas (pilotområdet) undersöktes noggrant både på kartor och genom att ströva i området för att kunna se på möjligheter att transportera sig på ett säkert sätt till häst. För att få ett bra system av ridvägar är det nödvändigt att kunna förflytta sig från området över till Röbjörkeby där Ridskolan finns men även kunna knyta ihop hela området med bl. a det närliggande området Utterbyn. Ett problem är att ta sig över älven Ljusnan och den livligt trafikerade väg 239 som delar området Önneryd-Utterbyn-Röbjörkeby. Därför togs kontakt med kommunen, stadsarkitekt samt kommunens gatuchef var med för att undersöka området. Kommunens representanter såg möjligheter att knyta ihop dessa områden med tex vattenvad över Ljusnan samt ridstigar efter älven för att kunna transportera sig till häst.

Det finns idag en bro över Ljusnan, kraftstationens bro, som idag används av en del ridande för att ta sig över Ljusnan. Riskerna för de ridande är uppenbar och detta är inte ett tänkbart alternativ för kommersiell verksamhet, dvs är inte användbar för en framtida hästby.

Kraftstation över Ljusnan

Väg 239

Under projekttiden har även kontakter knutits med befintliga hästföretag och markägarkontakter har skapats. Projektledaren har gjort besök hos några av företagen och sett deras verksamheter, diskuterat diverse frågor och visat att vi finns tillgängliga som en resurs för deras utveckling av företagen.

Vi har prioriterat arbetet med att kartlägga markerna i det tilltänkta området, Önnerud och Utterbyn. Vi har kontaktat den markägare som har den största andelen aktivt brukad mark i området. Han visade ett stort intresse och engagemang inför projektet, och han har god lokalkännedom både vad gäller ex. terräng och kontakter med andra markägare. I ett kommande projekt kommer han att involveras i ett tidigt stadium.

Vi åkte ut för att se på markerna och tittade särskilt på var det är lämpligt att anlägga ridleder och ridslingsor.

Aktiviteter

Inspirationsmöte 2008-05-27

27 maj var första tematräffen och temat för kvällen var ”ridleder-ridvägar och allemansrätten” Vi diskuterade även inventeringen av antalet hästar och kunde genom denna träff säkerställa att den tidigare framtagna siffran på 170 hästar var trovärdig.

På denna träff var det stor uppslutning till och man kunde se att det fanns stort intresse av frågan. Under mötet väcktes det många bra frågor och tankar hur man kan arbeta vidare i frågor med ridleder – ridstigar – allemansrätt.

Hans Nilsson TUAB startade upp arbetet med att göra en NÖHR analys för hästföretagandet i kommunen (N-nuläge Ö-önskat läge H-hinder R-resurser)
Se bilaga 1

Inspirationsmöte 2008-08-26

Vid detta möte deltog Eva Dahlström (Svenska husdjur i samarbete med SLU och ATG – klinikerna) som föreläsare. Temat för kvällen var ”**Vad är ett bra grovfoder till din häst?**” Intresset för denna föreläsningen var stor, det blev en träff där man fick utbyta många bra erfarenheter och skapa ett bra samarbete som berör hästen och dess foder.

Studieresa till Julmyra Gård 2008-09-10

En studieresa till Julmyra Gård i Heby Kommun genomfördes. Avresan gick från Torsby Info Center onsdagen den 10 september. Efter att vi hade hämtats med buss gick resan söder över mot Heby. Där fick vi ett mycket bra mottagande av Helen Wolgers som arbetar i Heby kommun som kommunal häststrateg och hjälper företagare på traven. Redan för åtta år sedan började Heby stötta hästverksamheter. Vad de kan vinna på detta är ju att öka inflyttningen vilket är en del i deras arbete. De lyfte fram hur bra kommunen fungerar för hästnäringen och även för de som har hästen som hobby. Här finns många företag med hästanknytning som hovslagare, foderföretag och hästkliniker, ca 60 st inklusive Julmyra gård. Sedan gick resan vidare till Julmyra gård för ett studiebesök. Vi fick ett mycket bra mottagande med en guidad tur på området av Staffan Svensson, självaste visionären. Presentationen av företaget gav oss många goda idéer och mycket inspiration hur vi kan arbeta vidare i vårt projekt.

Julmyra Gård

Övrigt

Det är viktigt att på ett tidigt stadium i samhällsplaneringen ta hänsyn till hästhållningen i regionen och efter hand som antalet hästar och hästgårdar ökar blir detta en allt viktigare fråga.

Vi har skapat många och goda kontakter med kommunen, både politiker och tjänstemän, och vi har ingående diskuterat frågan om hur man ser på häst och hästnära boende. Vilka riktlinjer

som gäller för byggnationer för boende. Om man i vissa fall, ur trafiksäkerhetssynpunkt, kan använda tätortens gång och cykelbanor med häst och i så fall vilka regler som skall gälla.

Kontakt har även tagits med länsstyrelsen i Värmland angående riktlinjer för och möjligheter till utveckling av hästverksamheter i regionen.

I kommunen har man lyckats väl med att utveckla arbetsmarknad, näringsliv och att skapa nya arbetstillfällen och vänt en tidigare nedåtgående trend, med ökad utflyttning och minskade arbetstillfällen på grund av omstruktureringar på arbetsmarknaden. Torsby är en friluft- och idrotts ort med många driftiga personer inom näringslivet.

Slutsatser

Genomförda och planerade insatser för livskraftigt hästföretagande:

Ridleder

Under arbetet med kartläggningen av hästverksamheterna i kommunen framkom det tidigt behov av goda ridmöjligheter. Det ökade antalet hästar ökar trycket på markerna och därmed riskeras också konflikter mellan ryttare och icke ryttare (och givetvis markägare).

Affärsidéer

Det finns flera affärsverksamheter kopplade till hästen och vissa är mycket lämpliga som kompletterande verksamheter till lantbruket. Torsby kommun har mycket att erbjuda. Här finns det t.ex. hästgårdar för dem som vill bosätta sig här och goda möjligheter att utveckla rid- och hästturismen. Det ökande antalet hästar och hästgårdar i kommunen och möjligheter till etableringar bör tas med redan tidigt i samhällsplaneringen, när det gäller byggnation och ombyggnation, liksom vid planering och gång- och cykelleder.

Övrigt

Det finns rekommendationer (Boverket) gällande skyddsavstånd på minst 500 m mellan bostäder och hästar och hästgårdar. Rekommendationerna är föråldrade och tack vare forskning på området kommer de med all sannolikhet att ändras. Men än så länge kan dessa rekommendationer ställa till problem vid handläggning av vissa ärenden. Det är alltså av största vikt för en sund utveckling av hästverksamheten i landet att dessa rekommendationer anpassas till dagens forskning och att man i rekommendationerna har olika skyddsavstånd bl.a beroende på områdets terräng och hästverksamhetens omfattning mm.

Hur går vi vidare

Det stora intresse som vi upplevt visar på ett behov av en fortsättning på projektet. Framför allt efterfrågas ridleder och ett nätverk där man kan diskutera hästfrågor. Vi har kontaktat verksamhetsledaren för Leader Växtlust Värmland och arbetar nu på en ansökan för att kunna fortsätta arbetet.

Torsby 2008-11-17

Kersti Pihlström
kersti.pihlstrom@torsby.se
070-396 91 91

Bilagor

1. Annons Julmyra
2. Annons Grovfoder
3. Annons Inventering
4. NÖHR-analys